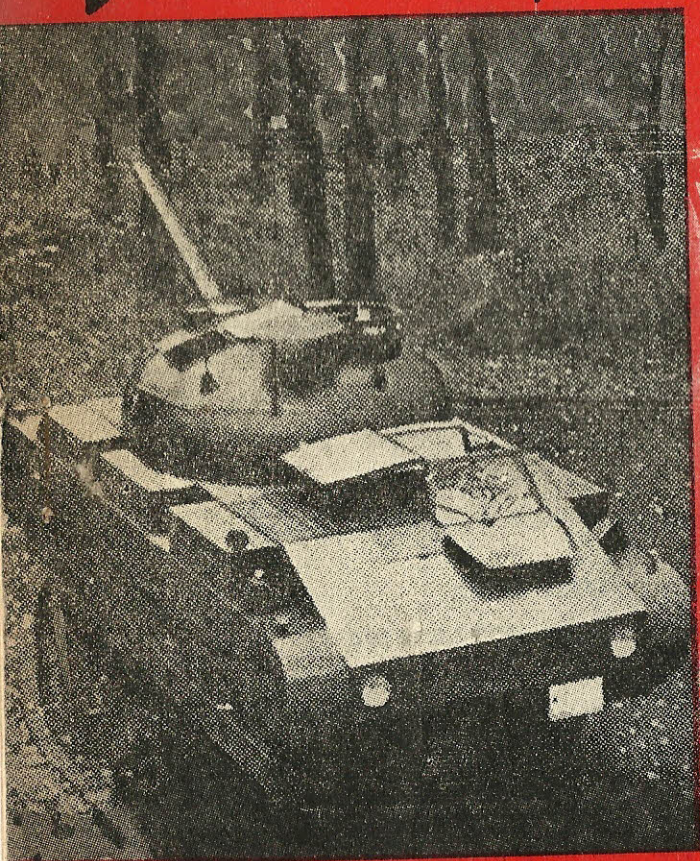

צקלון

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

צקלון

לקט תרגומים

התוכן

3	הקפיטן ג. א. שאקלטון	רגלים על זחלים
15	המיוור ו. שפיזוכר	הסימנות בפני שריון
21	ג. ס. גיונס	מוכרונותיו של קצין קישור
29	הקס' ג. א. קימבל והקס' ד. צ. בלור	כיצד היית עושה זאת אתה?
32		מדרג הספרים

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

מערכות בית-ההוצאה ש"כ צבא הגנה לישראל

עורך ראשי: סא"ל אלעזר גלילי
סגן עורך ראשי: סא"ל גרשון ריבלין
«מערכות»: קצין-עריכה סרן משה ברימר
עורך-קצין-עריכה סרן אלכסנדר לוי
«צקלון»: קצין-עריכה שרגא גפני
«מערכות-ים»: קצין-עריכה רס"ן עזרא להד
ספרים להנצחת החייל: העורך ראובן אבינעם
מוכרת המערכת: מרים נתנאל
המערכת והמנהלה: הקריה"ת"א, רח' ג' מס. 1

תמונת השער

טנק גרמני חדש — לאיוו תכלית?

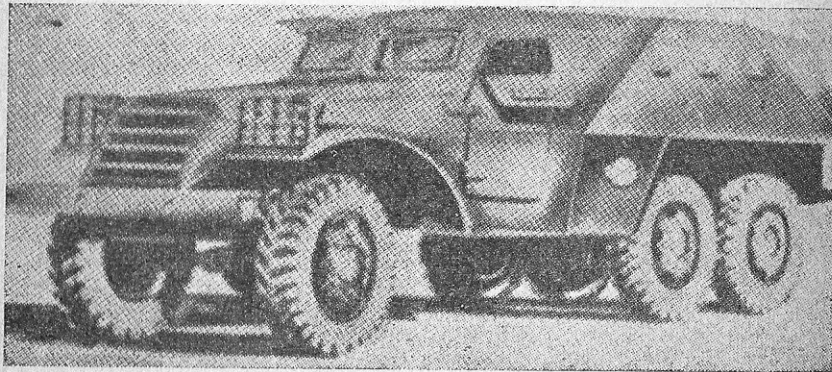
הרכב שבתצלום-השער, טנק לכל פרטיו ודקדוקיו, הוא ציודו החדש של צבא גרמניה-המערבית (ותריסר כלי-רכב כאלה כבר הוצבו בכל אחד מגדודי-השריון של הקורפוס-הראשון אשר ל«בונדסוהר»); אולם במה המדובר? — בטנק הדרכה-ודמה. עשוי הוא לשמש לאימון צותי-הצריח של טנקי-אמת, להופיע כ«טמן» בתרגילי שדה, לסייע לאימון הרגלים, ובכלל — להופיע בכל תפקיד בו גזירות החיסכון של ימי השלום, התובעות מניעת בלאי-טנקים ובזבוז-דלק, עושות אותו לעדיף על «טנק-אמת». ובימי מלחמה — אין כמוהו כדמה-טנק לצרכי הטעיה.

רגלים על זחלים

הקפיטן נ. א. שאקלטון

סכנת כלי-הזיז הגרעיניים והצורך הגדל והולך בניידות ובמחפה לרגלים הולידו בצבאות החדשים את הדרישה לנושאי-גייסות-משוריינים. ממלחמת העולם השנייה ואילך שימשו כלי-רכב אלה נושא להרבה מחקרים וניסויים; קרוב לודאי שבהתלקח מלחמה גדולה נוספת, ימלאו הם תפקיד חשוב, ואפשר מכריע, במבצעים. לאימוץ נושאי-הגייסות-המשורין על ידי הרגלים ככלי-רכב תיקני יהיו תוצאות מרחיקות-לכת. יהיו לרגלים היתרונות הברורים של ניידות, וכן מחפה-שריון מסוים; אולם מסתבר שבצד יתרונות אלה יופיע הצורך להחיש מאוד את קצב מבצעי הרגלים. דבר זה יצריך גישה חדשה לבעיות הפיקוד והשליטה, הזמן והמרחב, והשימוש בקרקע.

מאמר זה בא, איפוא, לבחון את הגישות השונות לתכנון נושאי-גייסות-משוריינים ולדון באחדות מן הבעיות אשר יתייצבו בעתיד בפני מפקד פלוגת רגלים, המוסעת בנושאי-גייסות.

מכר ותיק מסיני — נושאי-הגייסות-המשורין הרוסי "BTR 152"

מקורות ומחברים

(הארות והערות לקורא)

רגלים על זחלים מאת הקפיטן נ. א. שאקלטון

המאמץ להדביק את קצב ההתפתחות בציוד הצבאות ובחימושם נותן את אותותיו בכל כתבי-העת הצבאיים של האומות — הן בצורת סקירות טכניות, הבאות להסביר את מבנה הכלים החדשים, תכונותיהם, יתרונותיהם וחסרונותיהם, והן בדמות מאמרים המעלים דרכים להפגעת כלים אלה. בתחום המאמרים על שריון חיל-הרגלים באמצעות נושאי-גייסות-משוריינים, ועל פיתוח כלי-שריון למיניהם, מצטיין בכתבתו העניינית ומרחבת-האופקים מחברו של המאמר הניתן-בזה, הקפיטן הקנדי שאקלטון. ב„צקלון“ מס' 75 הובא מאמרו „סיוור על גלגלים“, בו הוא מסכם את לקחי הצבא הקנדי בהפעלת מכוניות-שריון. כאן אנו מביאים את מחקרו על הנושא: — מה תועים נושאי-הגייסות (מתוצרת ארה"ב, בריטניה, ברית-המועצות וקנדה) מן הרגלים הנוסעים בהם, מבהינת מבנה-היחידות, הטקטיקה, האימוץ והכשירות-הגופנית.

המאמר לקוח מתוך כתבי-העת „ג'ורנל הצבא הקנדי“

(„Canadian Army Journal“).

הסימנות בפני שריון מאת המיור וילהלם שפיזבר

היכן במערך-ההגנה צריך להיות מונח המאמץ-העיקרי של הסימנות נגד-שריון — הלפני המערך, או בעומקו? המחבר מנתח את היתרונות והחסרונות שבכל אפשרות — ובוחר בשניה.

המאמר מובא מתוך כתבי-העת הצבאי הגרמני „טרופןפרקסיס“

(„Truppenpraxis“).

מזכרונותיו של קצין-קישור מאת ג. ס. ג'ונס

כאשר יורד ערפלה-הקרב על שדה-המערכה, וניתקים הקשר האלוטרי והמגע בין היחידות השונות לבין עצמן, ובינן לבין המפקדה — גקרא קצין-הקישור „לאחות את הקרעים“. בפרשה שלפנינו למדים אנו מה רבים הם התושיה, עוז-הרוח והדבקות במטרה הנדרשים מקצין-הקישור העוסק במלאכה זו.

הפרשה לקוחה מתוך קובץ-הסיפורים הנודע על מסעי-המלחמה של כוחות ארה"ב בנורמנדיה, במלחמה-ה-2, „יונייהחמר של סט. לו“

(„The Clay Pigeons of St. Lo“).

כיצד היית עושה זאת אתה? מאת הקפ' ג. א. קימבל והקפיטן ד. צ. בלור

בעיה-טקטית זו היא המשך ישיר לבעיה שנתפרסמה ב„צקלון“ מס' 78. גם כאן נושאים מפקד מחלקת-שריון ומפקד מחלקת-רגלים, הפועלים יחדיו כמשמר-קדמי, כיצד יבצעו במשותף את משימתם. המקור — בטאון כוחות השריון של צבא ארה"ב, „שריון“ („Armor“).

במרצת מלחמת-העולם השנייה השתמשו בכלי-רכב זחליים משוריינים להסעת רגלים הן בעלות-הברית והן הגרמנים. גדודי-מנוע בריטיים וקנדיים היו חמושים בכלי-הרכב הזחליים-למחצה קל-השריון מתוצרת ארה"ב — נושאי-הגייסות M-3. כלי-רכב אלה עשויים היו לשאת כיתת רגלים. גייסות-הגרנדירים של דיבזיות-השריון הגרמניות היו חמושים בכלי-רכב דומה לזה. לנושאי-הגייסות הזחליים-למחצה מטיפוס זה היה ביצוען טוב על פני לא-דרך, ושריונם העניק מידה ידועה של מחפה כנגד אש נשק-קל ורסיסים. חוסר הגג היה מגרעת בולטת, ובמרבית המקרים היה תפעולם מוגבל להסעת הגייסות במהירות אל עמדות ההתקפה שלהם. עם זאת, ניידותם של כלי-הרכב הללו תרמה להצלחותיהם הראשונות של הגרמנים, במיוחד ברוסיה; והזחלים האמריקני מילא תפקיד מכריע במערכות צפון-מערב אירופה. לאחר הפלישה לנורמנדיה הקים הצבא הקנדי רגימנטי תובלה משוריינים. כלי-הרכב של יחידות אלה היו — כתוצאה מן הגישה החסכונית — מורכבים ממרכבים («שאסי») של ארטילריה מתנייעת ומטנקים-בינוניים שהוסרו

נושאי-הגייסות-המשורין האמריקני "M 3"

אריחיהם. השריון הכבד של כלי-רכב אלה איפשר לרגימנטי התובלה המשוריינים המסייעים רגלים לשטוף ולעבור את עמדות האויב, בלויי טנקים. נעשה בהם שימוש מוצלח בלחימה שהתנהלה מדרום לקאזן, המקום בו נחלו אולי את הצלחותיהם המהירות ביותר. אולם בכואנו להעריך את הישגיהם של כלי-הרכב הללו בנור-מנדיה, מן ההכרח שנוכח כי ההפתעה בצירוף סיוע ניכר של שריון בשלבים הראשונים של ההתקפות היו גורמים מסייעים חשובים להצלחת אותם מבצעים.

התפתחויות אחרונות

מאז מלחמת העולם השנייה ייצרו ברית-המועצות, בריטניה הגדולה וארצות-הברית נושאי-גייסות-משוריינים חדשים. בשנת 1951 הכניס הצבא האדום לשימוש את ה" BTR 152 " — נושאי-גייסות פתוח-גג בעל ששה גלגלים העשוי לעסוק תריסר איש, מפקד-צוות ונהג. דגמים של כלי-רכב זה העמדו לרשות הצבא המצרי ורבים מהללו הושמדו על ידי צבא ההגנה לישראל, במסע-המלחמה בסיני, ב-1956.

משקלו של ה" BTR 152 " הוא כשבעה טון, ושריונו מעניק הגנה כנגד אש נשק-קל ורסיסים. מגרעותיו הבולטות של כלי-רכב זה הן חוסר מחפה-ראש ומערכת-המיתלה 6x6, המוגבלת בביצוענה בשטחי לא-דרך. המגרעת הראשונה מעוררת תמיהה, לנוכח האפשרות שיעשה שימוש מרובה במרעמי-קורבה בעתיד, שלא להזכיר את אפשרות של סכנת קרינה והדף גרעיניים.

בריטניה הגדולה הכירה בחשיבותו של מחסה-הראש ונתנה אותו ל"סאראצ'ין" — כלי-רכב מסוגר לגמרי, בעל מערכת-מיתלה 6x6.

ה"סאראצ'ין" נושא עשרה נוסעים, מפקד-צוות ונהג. שריונו עומד בפני אש נשק-קל ורסיסים; כלי-הרכב הזה עשוי לשמש גם כאמבולנס, מוצב-פיקוד ונושאי-מטען.

ה" M 59 " הוא נושאי-הגייסות המצוי עתה בשימוש בצבא ארה"ב. זהו כלי-רכב זחלי ששריונו כבד יותר מזה של ה" BTR 152 " ומזה של ה"סאראצ'ין". הוא מסוגר לגמרי, ואמפיבי. כמקביליו בצבאות בריטניה ורוסיה גם הוא תוכנן לנשיאת כיתה של רגלים. אחת התכונות הבלתי-רצויות של ה" M 59 " היא צלליתו הגבוהה והמזדקרת-לעין.

(1) למי הידועות האחרונות, שהגיעו מן הצבא הבריטי ממש לפני התפרסם מאמר זה, לא תוכנן ה"סאראצ'ין" לשמש נושאי-גייסות-משורין לתכלית-כללית, אלא תוכנן ויוצר למעשה ככלי-רכב לגייסות ברגימנטי השריון וברגימנטי המכוניות-המשוריינות, וביחידות הנדסה דיבזי ויוניות, והושתת על מרכב («שאסי») של מכונית-משוריינת. נושאי-גייסות-משורין זחלי חדש ומשוטר נמצא עתה בתכנון, בשביל חיל-הרגלים הבריטי.

הצבא הקנדי השלים זה לא מכבר את פיתוחו של נושא־הגייסות־המשוריק "בובקאט". כלי־רכב זה ממוג אחדות מן התכונות הרצויות אשר ב־M 59 האמריקני וב־סאראצ'ין הבריטי, ובתכנונו נוצל הנסיון שנרכש בתפעול נושא־הגייסות האמריקניים והבריטיים הללו בשנים האחרונות.

ה"בובקאט" הוא כלי־רכב אמפיבי בעל מחפה־ראש. הגם ששריונו פחות כבד מזה של ה־M 59, האמריקני, עומד הוא בפני אש נשק־קל ורסיסים. פיצויו ניכר לשריונו הקל־יותר היא צלילתו הנמוכה ולחץ־הזחלים הנמוך שלו. התכונה שלו הנזכרת לאחרונה מאפשרת לו לכלי־רכב זה לנוע על פני קרקע שאינה עבירה לטנקים בגלל רכותה.

ה"בובקאט" תוכנן בראש־וראשונה להסעת כיתת רגלים. עם זאת, נוסחאות שונות של כלי־רכב זה עשויות לשמש לצורך מוצב־פיקוד, אמבולנס ומשאית־משורינת. נוסחה אחרת תוכננה כמרכב־מתנייע לארטילריה. מצפים שבקרוב יהיה ה"בובקאט" מצוי בכמות ניכרת בצבא הקנדי.

מן הראוי לציין כי נושא־הגייסות הבנויים לפי התכנון המערבי הנם בעלי מחפה־ראש, ואילו כלי־הרכב הסוביאטיים — ה"BT R 152", והנוסחה המוקטנת שלו "BT R 40" — חסרים תכונה זו.

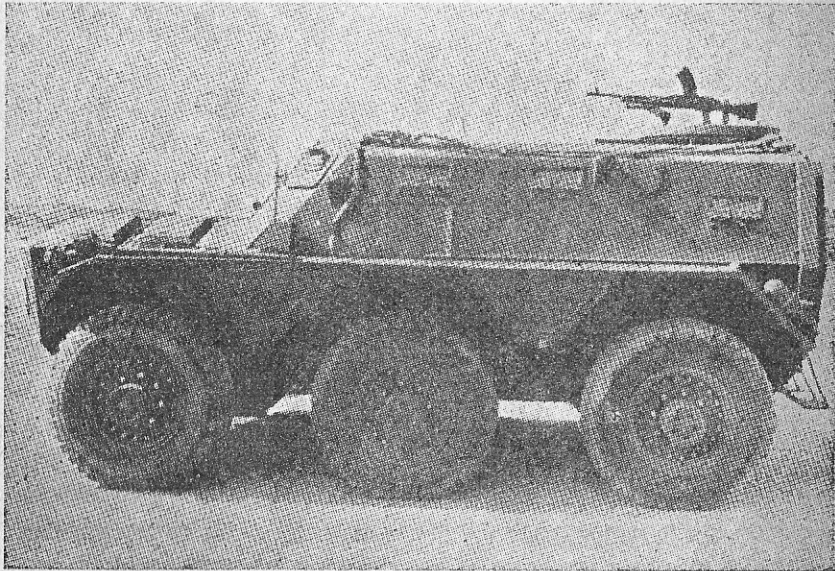
היתרונות של כלי־הרכב המסוגר בולטים לעין; אך מצויות בו מגרעות אחדות, שיהא צורך להביא אותן בחשבון באימון רגלים המוסעים בנושא־גייסות. החסרון הגדול ביותר שלו הוא אולי איבוד חוש־הכיוון של הנוסעים בו. דבר זה מטיל את מעמסת הניווט והתצפית על המפקד. אם המפקד יפגע, יש להניח ששאר אנשי הכתה לא ידעו היכן הם נמצאים, ואפשר שלא ידעו אפילו היכן הכיוון אל האויב. אחד הפתרונות לבעיה זו הוא שסגנו של המפקד ישב מתחת לכיפת המפקד, ויסמן ללא הרף את מקומו של הרכב על מפה, לפי הוראות מילוליות של המפקד.

שיקול נוסף שיש להביאו בחשבון הוא התייגעותם ומתיחותם של הנוסעים. תנועתו של רכב זחלי על פני לא־דרך דומה לתנועת סירה קטנה בים סוער. אין ספק שלגייסות שימצאו כלואים בתחומי הצרים של נושא־הגייסות ידרשו סבילות גופנית ונפשית בשיעור שעד הנה לא נחשב כחיוני בחיל־הרגלים. דבר זה יוליד את הצורך לערוך או בחירה מיוחדת של המגויסים, או אימון מיוחד.

ההשקפות הנוכחיות על תפעול נושא־הגייסות מושפעות במידה ניכרת מנסיונם של רגימנטי התובלה המשוריינים במלחמת העולם השנייה. מרבית הלקחים הללו ניתנים עדיין ליישום במבצעי יחידות נושא־הגייסות החדשות. עם זאת, לעיתים מתגלה נטיה להתעלם מן ההבדל המכריע במחפה־השריון, שבין כלי־

הרכב החדש ו"מרכבי־הטנק" של רגימנט התובלה המשוריין ודומה שהשיפורים בעוצמת־האש המקובלת אינם זוכים תמיד להערכה מלאה.

הבעיה החמורה ביותר העומדת בפני נושא־הגייסות החדש היא בעית המחפה בעת שכלי־הרכב נמצא בקרבת האויב. מאז סוף מלחמת העולם השנייה הגיעו כלי־הנשק הרגליים הנגד־טנקיים ממשפחת הרקטות לתכליתיות כה רבה, והנם מנופקים בכמויות כה גדולות, שמן ההכרח כי יופיעו ביחידות־הקרב של האויב, לרבות דרג המחלקה. מאחר שכלי־נשק אלה מגלים בדרך־כלל את עמדתם באמצעות הדף־הגזים האחורי האופייני להם, ומאחר שטווחיהם מוגבלים, אין בהם כדי לסכן מאוד גייסות־טנקים ערניים. זוהי דעתם של רבים. אולם לגבי מפקד נושא־הגייסות־המשוריק, שחסרים לו אמצעים תכליתיים לפעולת־תגמול מידית, הפך מטו־הרקטות לסכנה חמורה בהרבה מהסכנות שנתקל בהן במלחמת־העולם השנייה. אכן, אם תסקור את שפע כלי־הנשק הנגד־טנקיים הקלים והכבדים מכל הסוגים, המצויים בתקן הדיביזיה הממוכנת, לא תוכל להעלות בדעתך שבמרוצת לוחמה מקובלת תובא ברצינות בחשבון האפשרות לשטוף־בנסיעה איוו עמדת אויב שהיא, פרט לבלתי־חשובה לגמרי. (ראה טבלה 1 בעמ' 14).

ה"סאראצ'ין" הבריטי תוכנן במיוחד לגייסות השריון

תנועת הפלוגה המוגברת המופעת בנושאי-גייסות

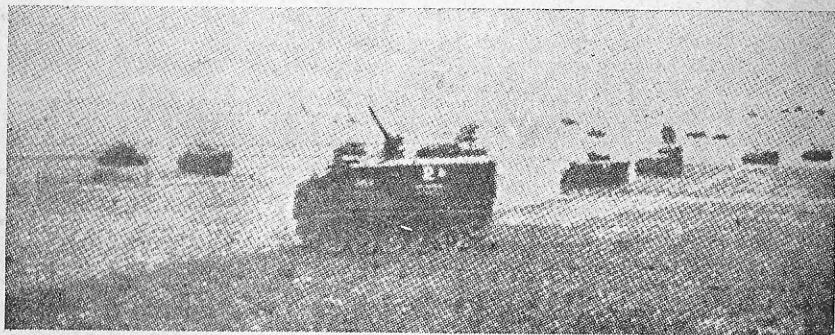
הביצוע הטוב על פני לא-דרך, המהירות והתקשורת הטובה של נושא-גייסות-המשורין יעניקו לרגלים רמת-גמישות שאליה עוד לא הגיעו מעולם. גמישות זאת תעניק להם יכולת לבצע תמרון מהיר בתבניות-התנועה. במבצעי העתיד יהיו ההתקדמות לקראת מגע, הנסיגה המהירה ותנועות האיגוף הרחבות המצב רגיל, ואילו מצבי ההגנה הנייחת יהיו נדירים יותר.

פיתוחן של תרגולות תנועה במסגרת הפלוגה ובשיתוף-פעולה עם השריון המסייע הוא תנאי-מוקדם ראשון-במעלה באימון הטקטי של הרגלים המוסעים בנושאי-גייסות.

שיטת בקרה כמו זו הנהוגה בפלוגות הטנקים נראית כמתאימה ביותר לתכלית זו.

כדי שתהיה להם תכליתיות מלאה בלוחמה ניידת על ארבעת הטנקים של מחלקת-הטנקים לפעול כיחידה אחת, ולא במפוצל; כמו כן, הכרח שיהיה מרחב לתמרון. פירושו של דבר הוא שהיסוד השריוני של הפלוגה המוגברת חייב לנוע בריחוק מספיק מן הרגלים כדי להמנע מכך, שנושאי-הגייסות יחסמו את קווי-האש של אש הסינר-ההדדי שבתוך מחלקת-הטנקים; כמו כן, דבר זה יבטל את הצורך שהטנקים יהיו שותפיהם-לעמדות-אש של נושאי-הגייסות, המבקשים מחפה.

על כן כאשר נמצאת הפלוגה המוגברת בחלוק, או במשימה עצמאית שבה היא עלולה להתקל באויב, על מח' הטנקים להיות המוליכה, והאחריות להגנה על אגפי הפלוגה תוטל על כלי-הנשק הנגד-טנקיים של הרגלים. פלגות ג"ט אלה יתאימו עצמן לתנועת המחלקה המוליכה, ובעת הצורך ישמשו כמזקי-חוץ לציר-

לנושא-הגייסות-המשורין האמריקני „M 59” צלילית גבוהה

ניתן להשיג מחפה תכליתי ביותר לשדרות נעות של נושאי-גייסות, באמצעות טנקי-סיוע. פרט למקרה שיופעלו כלי-זון גרעיניים או למקרה שיש סיוע טנקים וארטילריה בעוצמה אדירה ומהממת, נראה כי תפקידם של נושאי-הגייסות החדשים יהיה הסעת גייסות לעמדות התקפה בקרבת-מקום ליעד, שם, בחיפוי הטנקים, ירדו הרגלים מכלי-הרכב והפעולה תושלם באמצעות התקפה חפוזה מקובלת.

הפלוגה המוגברת המופעת בנושאי-גייסות

עוד לא תמו החישובים בדבר הארגון הסופי של עוצבות השדה וקביעתן הסופית של משימותיהן. אף על פי כן, אין אלא ספקות מעטים שהגדוד המוגבר, הכולל כלי-נשק מסייעים ושירותים מסייעים, יהיה עוד במשך זמן ניכר יחידת-המשנה הבסיסית של עוצבות אלה; והמרכיבים היסודיים של הגדוד המוגבר תהיינה הפלוגות המוגברות. אולם הנטיות הנוכחיות בטקטיקה מצביעות על כך, שגדודים יאלצו לפעול כשהמרחקים בין הפלוגות השכנות שלהם גדולים יותר מכפי שהיה נהוג בעבר.

במידה ידועה יפוצה איבוד הסיוע ההדדי בין הפלוגות, שיגרם עקב כך, על ידי עוצמת-האש הגדולה יותר ויכולת-התמרון הגדולה יותר, שהן מתכונותיו של נושא-הגייסות-המשורין; אולם התוצאה העיקרית של פיזור זה בין הפלוגות תהיה עליית חשיבות פיתוחן של גוף-לוחם מגובש ועצמאי-למחצה מהיסודות הרגליים והשריוניים של הפלוגה המוגברת. דבר זה מתייחס במיוחד למצב שבו נמצאת הפלוגה המוגברת בתנועה, והיא עלולה להתקל באויב.

פרט למקרה שיבוצע שינוי קיצוני ביחס שבין שריון ורגלים בתוך הצבא, תיצור הפלוגה המוגברת מגע עם האויב כשהיא מורכבת פלוגת רגלים רכובה בנושאי-גייסות ולפחות מחלקת-שריון אחת בסיוע. מלבד זאת יוקצה לפלוגה החלק המגיע לה מכלי-הנשק המסייעים של גדוד הרגלים ואפשר שגם ינתן לה בקר-אש ארטילרי. בפלוגה המופעת, בת ארבע המחלקות הרובאיות, יצריך הדבר שמונה-עשרה עד עשרים נושאי-גייסות.

הצירוף של טנקים ונושאי-גייסות יוצר מספר בעיות, לחץ-הזחלים של הטנק גדול יותר מזה של נושאי-הגייסות החדשים; ולאחרונים יש יכולת לחצות פלגי-מים ולעבור באדמה רכה. הטנקים יכולים לנסוע דרך חורשות ויערות קטנים, המהווים מכשול לנושאי-הגייסות. שני טיפוסים כלי-הרכב מוגבלים בדרך-כלל בתנועתם על-ידי סוגי-קרקע מסוימים. הסתרת הפלוגה, וחלוקת המקום לכלי-הרכב של המחלקות וכלי-הנשק המסייעים, יצריכו אימון ותרגולת, שעד כה לא היו נחוצים בפלוגת הרגלים.

ההתקדמות. אם מסופח לפלוגה המוגברת שריון נוסף, אפשר להפעילו כסיוע לפלגה המוליכה, כמשמר לאגף, או להחזיקו בעתודה.

על נושאי-הגייסות של הפלוגה לנוע בעקבות הטנקים האחוריים של מחלקת-השריון, בריחוק דילוג טקטי אחד. התבנית שלהם תתאים עצמה ברוחבה לרוחבה של מחלקת הטנקים. דבר זה יודא שנושאי-הגייסות לא יופיעו בשטחים בהם הטנקים לא חשפו עצמם קודם לכן, במהלך ההתקדמות. התבנית הרגילה ביותר בשימושם של הטנקים היא „שניים קדימה“. תבנית זו, בדרך כלל רוחבה מספיק לאפשר לרגלים להתקדם בשדרה של מחלקות (שרוחבה שלושה-ארבעה נושאי-גייסות), כשהמחלקות הנוסעות בעקבות המחלקה הראשונה נעות דילוג-דילוג. שיטה זו מודאת שכל מפקד-מחלקה רואה כל הזמן את כל כלי-הרכב שלו, רוחבה אינו עולה על זה של מחלקת הטנקים, ואם פותח האויב באש על הפלוגה, לא יהיו כל המחלקות שלה חשופות בעת ובעונה אחת.

בתנאים אלה ינוע מפקד הרגלים בנושאי-הגייסות שלו לפני פלוגתו, בקרבה מיידית לאותם הטנקים המסייעים לטנקים המוליכים. במקרה של היוצרות מגע עם האויב, נמצא הוא במצב המאפשר לו להוציא ללא שהיות פקודות.

במרוצת הנסיגה יהיה נוהל ההתקדמות לקראת מגע הפוך — היסוד הטנקי יחפה על התנועה-מאחור של רגלים המוסעים בנושאי-הגייסות.

ה ה ת ק פ ה

כמו בעבר תהיה ההצלחה בהתקפה מותנית בהפתעה, מהירות וריכוז-כוח פתאומי. במקרה שנתקלים בעת ההתקדמות באויב, על המפקדים לקבוע בו במקום את הערכותו ואת עוצמתו. אם הוחלט לתקוף, יש לערוך את ההתקפה בכוח הנאות, ובמהירות גדולה. מאחר וניתן לצפות שהאויב יגלה את נוכחותו בתחילה על ידי פתיחה באש על הטנקים, יתחמו בדרך כלל על ידי שדה-האש של האויב המרחק והנתיבים בהם יוכלו הרגלים לנוע עד האלצם לרדת מהרכב.

מצד שני, קרוב לודאי שבמצעים רבים בעתיד יערכו התקפות על אויב שריחוקו יאמד לעיתים קרובות בקילומטרים, ולא במטרים. זאת ועוד — במקרים רבים יהיו הידיעות על עוצמתו והערכותו דלות מאוד, ומוגבלות למה שניתן לקבל מיחידות סיור שיריוניות ואויריות. מבצעים שישאו אופי שכזה יצריכו בחירת נתיבים שיתאימו לתכונות הביצוע על פני לא-דרך של נושאי-הגייסות ושל הטנקים, ובו בזמן יעניקו את מלוא ההסתר האפשרי מתצפית אויר.

כאשר נבחרות עמדות ההתקפה לפי מפה, יש לבחור אותן בקרקע שתספק לנושאי-הגייסות מחפה מאש ישירה. כדי להשיג מהירות והפתעה בהתקפה, שומה על כלי-הרכב להגיע לעמדת-ההתקפה באותו הרכב כוחות, שבו ינועו הרגלים

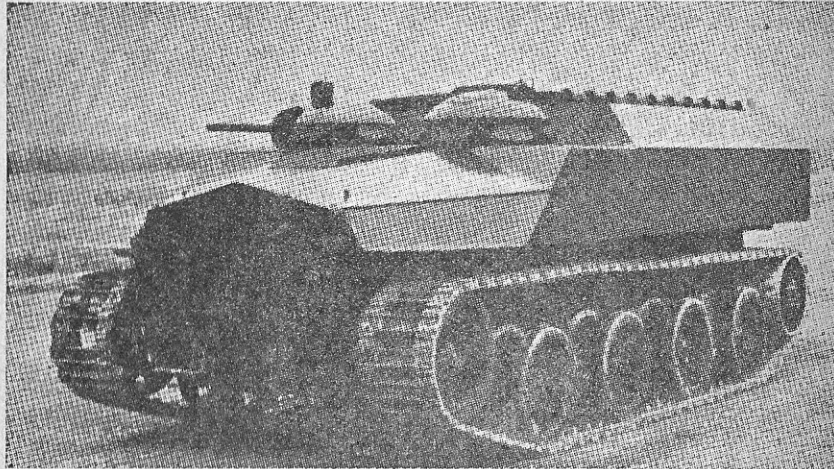
בעת ההסתערות. יש לאשר באלחוט פקודות למפקדי הכיתות: בעת הירידה מן הרכב על הגייסות להיות מוכנים לנוע הישר להסתערות, כשהם מסוייעים על ידי הטנקים.

פיקוד ו שליטה

אם רצוננו להפיק את מלוא התועלת מן הגייסות המוגברת של הרגלים, יתברר לנו שיש לערוך שיפורים ראויים לשמם בשיטות הפיקוד והשליטה. הגם שניתן לעשות אך מעט בלבד כדי להחיש יותר את הפעולות שלאחר ירידת הגייסות מכלי-הרכב ופתיחתם בהתקפה. נראה כי עוד מצויה אפשרות מסוימת להחיש את העברת הפקודות ואת פריסת יחידות-המשנה לפני הקרבי-המהודק.

„הכנת“ הפקודות והצגתן הרשמית ברמות גדוד ופלוגה, הכרוכות בנסיעות ושהיות נוספות המאכלות-זמן, מן הדין אולי שחשיבותן תופחת באימון הרגלים. במקום זאת יש להדגיש את העברתן של פקודות קצרות, מדויקות, באלחוט. כשהאלחוט מצוי גם ברמת הכיתה (מכשיר-קשר בכל כלי-רכב), בצותא עם שיטה של נוהל דיבור אלחוטי אחיד ופשוט, לא תהיה עוד בעיית העברת הפקודות אל הגייסות בעיה שאין להתגבר עליה.

למעשה פירושו של דבר יהיה שמפקד-הכיתה האחראי לנושאי-הגייסות חייב להיות מאומן ברמה הדומה בכמה בחינות לזו של מפקד צות-טנק. ידיעה

נושאי-הגייסות הקנדי „בובקאט“ משלב תכונות בריטיות ואמריקניות

מעמיקה יותר במכשירי אלוט ויכולת לדבר באלחוט בדיוקנות ובבהירות ידרשו מכל חייל עשירי, בקירוב, בגודל הרגלים. ידיעה יסודית יותר בשימוש במפה ובכושר-הנסיעה והיכולת המיכנית של נושא-הגייסות — יידרשו גם הן.

השגת רמת-אימון זו תביא לחסכון בזמן, כי תאפשר למחלקות ולכלי-הנשק המסייעים להוציא לפועל את איגוד-הכוחות שלהם בעת שהפלוגות נעות לעמדות-ההתקפה שלהן.

דרושה רמת שיתוף-פעולה גבוהה יותר

איי-היכולת, המתגלה לעיתים מצד הצות הרגלי-שריוני, להשיג את התוצאות התכליתיות ביותר, נובעת במקרים רבים מידיעה בלתי-מספקת של אנשי השריון בטקטיקה וביכולת של הרגלים, ושל הרגלים — בטקטיקה וביכולת של השריון. בתפעול צירוף הכוחות טנקים-ונושאי-גייסות בעתיד מצויים גורמים חדשים המהיי-בים רמת שיתוף-פעולה גבוהה ביותר, ואף לא כזית פחות-ממנה; אבטחת-האגפים תצטמצם; ומהירות והפתעה יהיו התנאים ההכרחיים להצלחה. היסוד הטנקי יהיה הראשון שיתקל באש, ואם תדרש עריכת התקפה מקובלת יצטרכו הטנקים לשמור על המגע עם האויב עד אשר ירדו הרגלים מן הרכב ויכנסו לפעולה. למפקד קבוצת-הקרב ישאר פחות זמן לסיור ולהכנת התכנית שלו; רוב הידיעות הדרושות למפקד הזוטר בדבר הקרקע שעליה יצטרך להלחם תשאבנה מן המפה; התאום בין הטנקים והרגלים, וכן העברת הפקודות, יבוצעו באלחוט.

בגלל היחס המספרי הנוכחי בין השריון והרגלים משמש מפקד השריון ברוב המקרים סגן המפקד בפלוגה המוגברת. על כן בדרך כלל מוטל על מפקד הרגלים לשלוט שליטה פיקודית מרעית על השריון המסייע ולהוציא לו פקודות ברות-ביצוע, בלי התייעצות מוקדמת ממושכת. למען יוכלו לעשות זאת בתכליתיות שומה על כל מפקדי הרגלים העלולים לפקד על פלוגות מוגברות להיות מאומנים „אימון כפול“, ובעלי ידיעה מעשית בתכונות „העבירות“ של הטנק, עוצמת-אשו ותפעולו בקרב.

יהיה כל פרן „מפקד זוטר של קבוצת-קרב“

לעומת זאת, במצב בו שתי מחלקות טנקים, או יותר, יפעלו עם פלוגת רגלים, מן הראוי שסרן שריונאי קרבי או מפקד פלוגת טנקים יהיה עשוי לפקד על הפלוגה המוגברת. משום כך לא יהיה זה בלתי-הגיוני להסיק מסקנה, כי קציני רגלים וטנקים, שהגיעו לדרגת סרן, יהיו מאומנים אימון כפול, הן בתפקידו של מפקד פלוגת רגלים, והן בתפקידו של מפקד פלוגת טנקים, וכך יוכלו לפקד

בתכליתיות על עוצבה משולבת של טנקים ורגלים. לקצין מוסמך בזאת מן הראוי להעניק את התואר „מפקד זוטר של קבוצת-קרב“, ואותם קצינים שייגיעו לרמת אימון זאת ניתן יהיה להחליף ללא סייגים בין גדודי הרגלים ורגימנטי השריון. לפי שעה מקיימים מושכל-ראשון זה להלכה בלבד, רק לעיתים נדירות הוא מבוצע במעשה. נראה שיש צידוק גמור לעשות חילופים אלה חלק חיוני באימונם של קציני רגלים ושריון בעתיד.

פ י כ ו ם

לסיכום קצר — אימוץ נושא-הגייסות על ידי הרגלים יוליד את הצורך בחייל בעל רמת-אימון גבוהה יותר. כמו-כן כשירות גופנית אשינה יותר — ואולי כשירות מסוג אחר — תדרש מבעלי כל הדרגות. קרוב לודאי שהמפקד הזוטר ידרש להפעיל מידה גדולה יותר של מנהיגות ויוזמה מאשר בעבר. חלק ניכר מאכוונתו ימסר בצורת פקודות קצרות באלחוט. הכרח שיוכל להבין ולבצע פקודות אלה ללא הפיקוח-מלמעלה שאליו הוא מורגל בדרך כלל בתנאי האימון השוררים עתה. נוסף על המשימות הרגילות של ניהול קרב המחלקה או הכתה שלו על הקרקע, יידרש מן המפקד הזוטר לדעת ידיעה מפורטת את כלי-הרכב שלו, את תפעול מכשירי האלוט ואת הטקטיקה של רגלים רכובים; ואת אימונו בהערכת פני-הקרקע לפי מפה יש להרחיב במידה שתתאים לצרכי המהירות הגדולה יותר והמרחקים הגדולים יותר.

בעבר היו נוהלי תוזות פלוגות הרגלים, הפיקוד עליהן והשליטה בהן כפופים במידה יתרה למגבלות שהציב קצב-הצעידה של החייל. אימוץ נושא-הגייסות ישחרר את הרגלים ממגבלות אלה. ניתן יהיה לכוון את מבצעי העתיד באותן מהירות וגמישות שאפיינו את תפעול עוצבות השריון.

★

כשהוא לעצמו, נושא-הגייסות אינו אלא משאית משוריינת שהותקנו לה זחלים. ערכו האמיתי של כלי-הרכב הזה טמון בשילוב הנכון של נושא-הגייסות וטנקים, ובאורח בו שילוב תכונות עוצמת-האש של הטנק וניידות נושא-הגייסות מנוצל בעת הקרב. דומה הדבר שהניצול המוצלח ביותר של תכונות אלו יושג על-ידי אותם מפקדי הרגלים, שהנם בעלי ידיעה יסודית בלחמת טנקים, והנם נכונים להכניס תפיסה „שריונית“ למבצעייהם של הרגלים הרכובים.

חסימות בפני שריון

המיור וילהלם שפיזבכר

חסימות במערכי-הגנה מיועדות לתת למערך עצמת-מגן גדולה ככל האפשר. יעוד זה הן יכולות למלא רק אם הן מותקנות היטב מבחינה טכנית — אך זאת בעיית-אימון, שבה לא נטפל כאן. ערכן הטקטי של חסימות נקבע על ידי מיקומן. אותה חסימה עצמה אשר, במקום הנכון, יכולה להיות בעלת השפעה מכרעת — עלולה, במקום הבלתי נכון, להיות מחוסרת ערך, או אף להזיק. לרוע-המזל, קשה לקבוע לכך חוקים ברורים, שיהיו ישימים בכל מקום. הפתרון תלוי, בכל מקרה בודד, בשטח, בהרכב, בכוחות וכו'. על כן, במקרים רבים מתעלמים לגמרי מהבעיה, או שמתפלים בה בצורה "שגרתית"; אך כל זמן שחסרה תפיסת-יסוד של טקטיקת-החסימה, אפשר למצוא רק פתרונות בלתי-מספקים. ננסה כאן, איפוא, להניח התחלה לתפיסה כזאת, על ידי שנבחון בעיה חלקית: — באיזו מידה יעילות חסימות בפני שריון כשהן ערוכות בעומקו של מערך-הגנה.

עלינו לצאת מתפיסת-היסוד הטקטית הנוכחית של מערך-הגנה. הלא-היא מערכת נקודות-משען (מוצבים) וקיני-התנגדות, הפרוסה ברוחב ובעומק, אשר התקפות פחות-אוי יותר חלשות עליה אפשר לבלום כבר לפני המערך. המטרה הטופית היא לשמור את שלמות המערך — כלומר, למנוע את פריצתו ע"י האויב. לגבי הסוגיה כיצד לתכנן חסימות לחיזוק מערך כזה, מוצאים אנו הארות-מספר בתקנון שירות-השדה הקיימות; לפיהן, על החסימות:

- להפתיע את האויב;
- להיות ממוקמות וערוכות ברוחב ובעומק;
- להיות מוגנות באש;
- להפריע מעט-ככל-שאפשר להתקפות-נגד.

אלה הם עקרונות חשובים, אך מנוסחים באופן כללי מאוד. יותר חשוב ויותר לענין הוא הציון שתגורת-הסימה צרה לפני המערך בדרך כלל איננה מהוה גורם-אבטחה-יומגן. אך תוצאה מתמדת אפשר להשיג, לעומת-זאת, ובבטחון רב למדי, על ידי עריכת חסימות, לפי שיטת היווי מאמץ-עיקרי, בתוך מערך-הגנה. באם נוהגים כך, נראה לי שיש בתקנון כדי מתן תשובה עקרונית חיובית לשאלתנו, ואזי אפשר היה, לכאורה, לראות כל דיון נוסף בכך למיותר. בכל זאת,

טבלה 1

הקצאה דביזיתית של כלי-נשק נגד-טנקיים לפלוגה רובאית ממונעת דביזיה ממונעת טוביאטית.

1. חימוש שתפקידו העיקרי הוא נגד-טנקי:

מטול 2 RPG	בן 40 מ"מ	—	10	לפלוגה
מטול 82 SFG	בן 82 מ"מ	—	1	לפלוגה
תותח נגד-טנקי	בן 57 מ"מ	—	1	לפלוגה
תותח בן 85 מ"מ		—	2	לכל שלוש פלוגות
קנה ללא-רתע	בן 107 מ"מ	—	2	לכל שלוש פלוגות

2. חימוש שתפקידו דור-תכליתי:

טנקים כבדים	בעלי תותח בן 122 מ"מ	—	2	לכל שלוש פלוגות
טנקים בינוניים,	בעלי תותח בן 100 מ"מ	—	7	לפלוגה
טנקים אמפיביים,	בעלי תותח בן 76 מ"מ	—	1	לפלוגה
תותח-ימי-מתיישם כבדים	—			בעלי
תותח בן 122 מ"מ,	או תותח בן 152 מ"מ	—	2	לפלוגה

על האסטרטגיה הטוביאטית —

אנחנו מחזיקים בדעה כי צורת מלחמת העתיד תהיה שונה עד-מאד ממלחמות העבר. האסטרטגיה הטוביאטית אינה מושתתת על העקרונות שלימדו קלאוזוביק, ליר, פוש ואחרים, כי אם נתונה אך ורק ללימוד התנאים כמות-שהם היום. אנחנו משובטים עדיין כי כלי-נשק להשמדה-רבתי אינם עשויים כשום פנים ואופן להפחית מחשיבותם של כוחות היבשה, הים והאוויר. בלי צבא-יבשה, צי-מלחמה ואוויריה-אסטרטגית חזקים אינך יכול לאסור מלחמה חדישה.

מתוך "האנציקלופדיה הטוביאטית הגדולה" 1956

לעתים קרובות אפשר עוד למצוא התנגדות מושרשת להסימות הערכות בעומקו של מערך — וביחוד אצל גייסות השריון ואצל "רמגי-שריון" (חיל-רגלים משוריין, בנוסח-הגרמני). אפשר להניח שעובדה זאת נובעת מכך, שרואים את הבעיה בצורה חד-צדדית. ננסה על-כן, בהמשך הדברים, לציין הן את היתרונות והן את החסרונות של אורח-פעולה זה; נעשה זאת בראש-וראשונה על הבסיס של מחשבת-היסוד האומרת: הגנה המושתתת על מערך נקודות-מאחו — מחשבה, אשר דומה כי תכופות אין יורדים אל עומק-משמעותה, ואין מסיקים את כל המסקנות הנובעות ממנה.

ברור שהגנה המבוססת על נקודות-מאחו איננה רק צורה שונה של מה שהיה ידוע כאחת מצורות-הקרב המכונה "הגנה" — אלא יש בה כדי לחייב מחשבה-מחדש, מן-היסוד, לגבי שינויים בניהול הקרב, עריכת הכוחות וכו'. לא יהיה זה, על-כן, נכון להסתפק בכך שהנך רושם-לפניך, כי כיום מורכב מערך מרשת מנקודות-מאחו, להשתמש במקום הביטוי "קו-ההגנה" (או "קו-הלחימה") העיקרי, במונח "הפאה-הקדמית של מערך-ההגנה", ופרט לכך לשמור על המושגים בהם הורגל-ת-מאז.

ההבדלים יסודיים הרבה יותר, "קו-ההגנה העיקרי" היה קרטקי שבפניו צריכה היתה להשבר התקפת האויב, באש המרוכזת של כל כלי-נשק, אך ל"פאה-הקדמית של מערך-ההגנה" אין עוד להציג תביעה כזאת. את התפקיד הזה צריך היום לקבל על עצמו המערך בכללותו. ל"פאה-הקדמית של מערך-ההגנה" אין משמעות טקטית; זהו רק קו דמיוני-פורמלי, המגדיר את השולים הקדמיות של מערך-ההגנה — ותו-לא. דבר זה אנו צריכים להבהיר לעצמנו כראוי, ולהתרגל לא להשתמש במונח זה בהדגשה רבה-מדי. שהרי היה זה דגש בלתי-נכון, אילו היינו גותנים פקודה "לכבוש מחדש את הפאה-הקדמית של מערך-ההגנה" (ו"להחזיר שם את המצב לקדמותו"). אין זה חשוב. נכון יהיה לתת פקודה "לכבוש-מחדש של המערך". לזאת מתוסף עוד חוסר-הבהירות המצוי בדרך-כלל בדבר המושג של "פאה-קדמית של מערך-ההגנה", אשר בשום מקום לא הוגדר באופן חד-משמעי. כתוצאה מכך אף משתמשים בו בצורות שונות, נכללים במושג זה לפעמים קיני-התנגדות קדומניים התפוסים-זמנית, ולעתים אינם נכללים בו, ועוד כיוצא-בזה. הצעה אפשרית היא הגדרה שתאמר: — "הפאה-הקדמית של מערך-ההגנה" היא "קו דמיוני, המחבר את נקודות-המאחו וקיני-ההתנגדות הקדמיים ביותר" (של מערך-ההגנה).

השיקול החשוב ביותר שהביא לידי התפיסה בענין מערך המושתתת על נקודות-מאחו התבטא בודאי בהכרת העובדה שקוים, מכל צורה ועצמה שהן, אינם עשויים לבלום לתמיד אויב חזק, דהיינו, אי-אפשר למנוע הבקעות ופריצות, אם

דבר זה נכון לגבי קו הרצוף פחות או יותר — הרי ממילא נכון הוא (ובמידה מרובה יותר) לגבי חזית הבנויה נקודות-מאחו — היא-היא הפאה-הקדמית של מערך-ההגנה — בה קיימות פרצות של כמה מאות מטרים בין "נקודה" ל"נקודה". הלכת להתארגן בנקודות-מאחו — פירושו גם ההכרח להיערך לעומק; כלומר, להעביר מתוך הקו את מרבית הכוחות אחרנית.

בהערכות כזו אפשרי יהיה, כמו בהיערכות-קו, לנצח את האויב החלש-למדי כבר לפני המערך. ככל שרצוי להשיג זאת, הרי אסור שהמטרה החלקית הזאת תקבע לגבי בחירת המערך, תכנונו והתקנתו. כאן יקבע רק שיקול-הקרב הכולל; כלומר, זה שביסודו מונחת האפשרות של התקפת כוחות-אויב עדיפים בהרבה. ואילו כוחות כאלה מסוגלים תמיד — באם הנהגתם יעילה — לבצע לפחות הבקעה לתוך המערך. על-כן אותה לחימה שבה תוכרע המשימה העיקרית-הסופית — שמירת קיום המערך ועמידתו המלוכדת — תתנהל לעתים קרובות — ואפילו לרוב — בתוך המערך, תהיה זו הונאה עצמית שלא לראות מסקנה זו. לכן יש לתכנן ולהתקין את המערך מראש, — ולערוך בו את הכוחות — לקראת כך שיוכלו את זאת להשיג. מכך נובע שאין זה מספיק להבטיח את עומק-ההיערכות רק לגבי חילות-המצב. על פי אותה מתכונת עצמה יש לערוך את כל הגייסות המשתתפים בלחימה. תחת מאמץ-האש-העיקרי, המונחת לפני ה"פאה-הקדמית של מערך-ההגנה", יש להנהיג מערכת-הנחת-אש ערוכה-לעומק, הכוללת את כל המערך עצמו. דבר זה נכון לגבי נשק-הרגלים המסייע, ההגנה הנ"ט, השריון, הארטילריה — וכן לגבי העתודות. ברור איפוא, שגם על הפלסים להתאים את עצמם לכך — ולחלק את חסימותיהם לעומק.

כתוצאה, אפשר איפוא לקבוע שכבר תפיסת-היסוד הטקטית עצמה מחייבת במערך-ההגנה החדש חסימות בעומק. השאלה המוצגת נשארת אם-כן רק זו: באיזה מידה צריכה להיעשות חלוקה כזו — והיכן יש לקבוע בדרך-כלל את המאמץ העיקרי. בשתים אלו תעסוקנה המחשבות הבאות.

לא נעסוק כאן בחסימות להגנה-הבלתי-אמצעית של נקודות-המאחו. הללו הנן תוצאה הגיונית של עצם-קיומה-ותכליתה של נקודת-המאחו — ואין לותר עליהן; לא על אלה שנגד הרגלים, ולא על אלו שנגד השריון. לרוב יצטרך חיל-המצב שבנקודות-המאחו להקים אותן בעצמו, ללא עזרת פלסים. אנו נעסוק כאן בחסימות השייכות לכלל תכנית-ההגנה; בניגוד לאלו שהזכרתי לעיל (להגנה בלתי-אמצעית של הנקודות) ברצוני לכוון אותן, חסימות טקטיות.

יהיה זה משגה למקם את הללו בצורת קוים-חוסמים צרים, לפני החזית — אף כי עשו ועשו כן במלחמת-העולם השנייה. לעומת זאת, מתקבל על הדעת לסגור קודם כל את הפרצות שבחלק הקדמי

של המערך על ידי חסימות, ולאזן בכך את חסרונותיה של שיטת-המערך החדשה. בשילוב עם החסימות הצמודות לנקודות-המאחז תיווצר אזי אבחת-מגן מסוימת, אשר תהיה חשובה במיוחד בשלב הראשון של הקמת המערך, בספקה מחפה לגייסות ובאפשרה להם עד-מהרה מידה ידועה של כוונות-הגנה. אין דבר זה מגדיל את יכולת התנועה של כוחותינו-אנו בתוך המערך (ביחוד — בהתקפות-נגד שיש גייסות, שאינם מתמצאים במקום). עם זאת מוקם על ידי כך סכר בפני הבקעת שריון אויב לתוך המערך — סכר המאפשר, לפחות, לצפות לכך כי תמנענה פריצות מפתיעות, וכי יתאפשרו מהלכי-נגד של כוחותינו-אנו. היתרונות, אם-כן, הם רציניים למדי — הן מבחינה טקטית והן מבחינה פסיכולוגית.

החסרון, לעומת זאת, הוא בכך שהאבטחה והשמירה הניתנות לחסימת אלו מתוך נקודות-המאחז תהיינה לקויות, ובמיוחד בתנאי ראות גרועה. כתוצאה מכך מתאפשר לאויב לסייר אותן לפני התקפתו. חסר אם כן, כלפי אויב זה, אחד הגורמים החשובים: הפתעה. את התגברותו על חסימות, כאלו שזוהו על-ידו, יכול האויב לשלב-מראש בתכנית ההתקפה שלו, מבחינה טקטית וטכנית; ובכך ודאי שמצוי יתרון פסיכולוגי גדול לגביו. לרוב יוכל האויב להתחיל בפריצת החסימה, בחסות חושך או אש, עוד לפני תחילת ההתקפה — וליצור את הפרצות הראשונות כבר לעת ההיערכות. יתר על כן — במצב זה נתונות החסימות הן לאש האויב והן לאש כוחותינו (אשר תכופות מתרכזות לרוב באיזור נקודות-המאחז הקדמיות). לאחר קרב-אש ממושך, שקדם להסתערות, לא תהיינה עוד החסימות יעילות במלואן, ולרשות התוקף תעמודנה בתוכן פרצות אחדות.

אנו יכולים על-כן לקבוע שחסימות בקרבת "הפאה-הקדמית של מערך ההגנה", או בתוכה, נותנות הגנה מסוימת — אך בדרך כלל אינן מקשות-מדי על ניהול התקפת האויב. במקרה הטוב-ביותר, יכולות הן להקשות על הבקעה — אך אין בהן משום תרומה מכרעת למשימה העיקרית של ההגנה: — שמירת שלמות המערך.

מובן מאליו שאין לותר בגלל זה על חסימות מסוג זה. אם מצויים זמן וכוחות במידה מספקת, יש לשקול את אפשרות הנחתן, גם כשהחסרונות שלהן ברורים למדי. לרוב יהיה צורך ביצירת מערכת סידורי אתראה ואזעקה, וחסימות-בפני-רגלים, לפני נקודות-המאחז הקדמיות וביניהן. אך התכלית הטקטית היא אחרת לגמרי: — למנוע סיוור, הסתננות והתקפה ע"י הרגלים של האויב — וביחוד בעת ראות-גרועה.

מהי ההשפעה שיש לצפות לה, אם המאמץ העיקרי של חסימה נגד שריון יונח בעומק המערך? חסרון אחד ברור: הן מצרות כאן לא רק את צעדי האויב התוקף אלא גם את צעדי הגנתנו-אנו, וכן מגבילות תכופות את חופש התנועה של

העתודות ותמיד מסכנות הן את הגייסות שבעמדות-המערך. ככל שנראית פשוטת קביעת החסימות בחלק הקדמי של המערך, כן יקשה תכופות הדבר מאחורנית-יותר, בתוך המערך. הערכת-קרקע יסודית, מנקודת-ראותו של התוקף, היא שתספק כאן למגן הנחיות למה עליו לצפות, ומה כדאי לעשות. אכן, אף הנחיות אלה לא תמיד יהיו ברורות והד-משמעות. ודאות אינה קיימת בענין זה.

חסרון נוסף — ובודאי בעל המשקל הגדול ביותר — הוא פסיכולוגי. הכרת הגייסות והרגשתם שהם נמצאים, כביכול, לפני החסימות החשובות ביותר, לחוצים ביניהן ובין האויב, גורמת לתחושה של עזובה, להחלשת רצון-ההתנגדות המוחלט — ועל ידי כך גם להתרככות ההגנה. המחשבה שרק חסימות המחזיקות את האויב במרחק ממך הן העשויות לעזור לך, ולא חסימות שמאחריי-גבך, אשר רק מצרות את נתיביו — מחשבה זו היא מחשבה טבעית למדי. אין לזלזל בבעיה זו, כי לפי מידת איתנות-העמידה של היל-המצב שבנקודות-המאחז עומד או נופל ערכה של מערכת-ההגנה הזאת כולה. אך אם גם חסרונות אלה הנם כבדי-משקל, הרי אפשר ללא-ספק להקטיןם, על ידי אימון ותכנון. אכן, עם גייסות בלתי-מאומנים, בלא-זכר הכי אין אפשרות להצליח במערכת-ההגנה המיוסדת על נקודות-מאחז. אך אם כל לוחם יודע כיצד השיטה פועלת, ומבין כי בסופו-של-חשבון גם בשבילו היא הטובה ביותר, כי אין הוא עומד "בעמדה אבודה", אם נתנת לו הרגשת-בטחון מסוימת על ידי חסימות-היקפיות סביב נקודת-המאחז שלו, אם הוא ידע לשלב בהשכל חסימות-שבועמק לתוך מסגרת תכנית-הקרב שלו — אז, ורק אז, ניתן לנו לקבל על עצמנו את החסרונות האלה.

אך מה היתרונות שנותנות לנו חסימות בעומק? קודם כל נמנע על ידי כך מהאויב סיוור-קרקע כלפיהן. לכל היותר אפשר לגלותן מן האויר, ורק במקרים כשהתנאים אינם נוחים בשביל המתגונן. על-כן אפשר-ואפשר לצפות לכך שהיריב יופתע על ידן. והפתעה זו פועלת בדרך כלל בדיוק כאשר האויב מעונין להעמיק ולחדור, בתנופה, חדרה נוספת ומהירה. את החסימות הללו אפשר, לרוב, למקם כך שהן תבלומנה את התקדמות האויב בשטח הנות בשביל המגן — ובלתי-נזוח בשביל התוקף. על-ידי כך נפסקת ומשתבשת ההתפתחות התכניתית של ההתקפה. האויב נאלץ להערך-מחדש (וזאת במצב המכביד עליו). הוא צריך עתה לערוך מחדש את סיריו — ולעסוק בתהליכים הממושכים של עקיפת החסימה, או פריצתה. זה נותן למגן שהות למהלכי-נגד, בעוד התוקף נתון להשפעת פעולתה של תכנית-האש המרוכזת, כפי שתוכננה-מראש לכך.

יתר על כן, חסימות אלו תהיינה בודאי שלמות עדיין, שעה שיגיע זמנן למלא את תפקידן. ערכן הממשי בהדיפת האויב הנו על-כן רב, והוא עשוי להיות מכריע לגבי הצלחת המגן להחזיק במערך-העמדות שלו.

מזכרונותיו של קצין-קישור

ג. ס. ג'ונס

החבריה שאלו את המיור ג'ונס, מה המעשה אשר עשה, בעצם, כדי לזכות בעיטור "כוכב הארד".

ג'ונס נתהרהר רגע, ואמר "משערגי שבעיקרו של דבר זכיתי בו על שום שהרביתי להסתובב פה ושם ונוריתי מדי פעם בלא שאפגע. השבוע הראשון לנחיתתנו בחוף נורמנדיה היה גהינומי ממש, כידוע, אך לא רבים היו האנשים במפקדת הדיביזיה, שהשתתפו בלחימה כגון הלחימה שנפלה כל הזמן בחלקם של הרגימנטים, ו"הזקן", מפקד הדיביזיה, רחש חיבה יתרה לאותם אנשי המפקדה, שחלקם בלחימה היה רב משל האחרים.

הללו היו ברובם קציני הקישור של הדיביזיה, אשר סרו לפיקודי, פעמים רבות ארע שנבצר מן הדיביזיה להשיג קשר או ליצור מגע עם אחד הרגימנטים שלה. אוראו היו מטילים עלי לשלוח קצין-קישור עם תשדורת, או שיבדוק וימצא היכן העמדות, וכיצא בזה. מקץ יומים, בקירוב, נתחוויר לי שהייתי האחראי על קציני-הקישור פירשו שכל אימת שאימי מקציני-הקישור אינו מוצא את היחידה שנשלח אליה, אני נשלח במקומו. משערגי שנהגו בי כך רק כדי שלא אחסוך עמל מבחורי, ואיטיב להעסיקם, שכן אני עצמי לא הצלחתי למצוא "יחידות אבודות" במספר רב יותר מאשר הם.

מכל מקום, באורח זה השתעשענו כהלכה. תוך שלושה ימים מצאתי עצמי שלוש פעמים מעבר לקוי הגרמנים, שכן מעולם לא ידענו בודאות היכן נמצאים כוחותינו — או כוחות האויב. לעיתים היה מצטרף אלי מיור ג'ון אחד. דומני ששמו היה קול. ספרו לי שנפל בשבי זמן קצר לאחר שעברתי לתפקיד אחר. והיה לי קפיטן צעיר אחד, שהצטיין בעבודתו. סופר לי שחטף פצצת מרגמה הישר לחיקו לפני ימים אחדים. דברי אלה אינם באים אלא להבהיר שמלאכת קישור זו אינה כה נוחה וקלה, כפי שמדמים הרבים. יתכן שהיא הוקלה עתה, אולם באותו השבוע הראשון לעולם לא ידעת מה יקרה לך בעוד רגע.

פעמיים מתוך שלוש הפעמים שנקלעתי אל מאחורי הקוים עלה בידי להחליף קודם שנודע לגרמנים כי אני נמצא בתוכם. אולם הפעם השלישית היתה משונה למדי, ויתכן שעליה חשב "הזקן" כאשר נתן לי זאת, הוא נשתתק לרגע ואצבעותיו שיחקו בסרט הקטן הצמוד להולצתו.

בסיכום, אפשר כי נטיב להדגים את השפעתן של חסימות כאלו על ידי שנעשה כאן השואות אחדות. בדרך כלל, משמשות חסימות בתור: —

- סכרי-גן לשטחים חיוניים, שכיבושם על ידי האויב עלול לעקור חלקים גדולים של המערך מציריו;
- מעצורי-בלימה שעדיהם שוטף השריון, והם בולמים אותו — ובוזה נותנים זמן למהלכי-הנגד של כוחות-מגינים;
- שוברי-גלים, אשר מפצלים את התקפת השריון ושוללים ממנה את מחצה וריכוזה;

• עמודי-פינה ונקודות-משען להתקפות-נגד, וכן ל"חתימת-פרצות", באגפי הטריון האויב, על ידי כוחות-שריון הלוחמים לחימה-ניידת.

אם נעמיד אפשרויות אלה מול החסרונות המצויים, יתברר לנו בודאי שעלינו להעדיף כיום חסימות בעומק המערך לא רק מפני שהתקנון ותפיסת-היסוד הטקטית הרשמית דורשים זאת, אלא גם מתוך שבהכרתנו נשתכנענו בצורך בכך.

באשר לצורת החסימות שיש להניח הרי בהקשר זה די אם נאמר שגם כאן קוי-חסימה ארוכים וצרים — וכן חסימות דלילות המפורזות ללא שיטה — לא תהיינה את הפתרון הנכון. לצורך זה באות בחשבון רק חסימות חזקות שהונחו שיטתית, המונעות אבדות מכוותינג, המחזיקות מעמד, ואשר ערכן-החוסם הנו ערך-מתמיד. אלה יהיו, בראש-וראשונה, שדות-מוקשים בעלי צפיפות גדולה, של מוקשים-נגד-אדם ומוקשים-נגד-שריון. בקרבם ניתן להשתמש במכשולים מחוץ-זקים. כך למשל מכשול חלש יחסית, כמו נהר קטן, אשר יגרום למערך עמדות מאוד לא רצוי, אם ישמש כ"קצה קדמי", יעילות חסימה שלו תהיה הרבה יותר גדולה אם יעבירו אותו לעומק המערך.

כתוצאה ממחקר זה אשר נגע כמוכן, בגלל קיצורו, רק בכמה בעיות, יש לקבוע: במערך-ההגנה המורכב מנקודות-מאוזן וקייני-התנגדות יש להעביר את מאמץ החסימות-נגד-שריון הטיקרי לעומק.

כדי לציין את הקשר בין צורת ההגנה והחסימות המתאימות אפשר לקבוע את הכלל הבא:

"ככל שתוכננה ההגנה רפה יותר —

כל שנלקחה אפשרות של הצלחת-אויב תחילתית בחשבון —

ככל שמכוונות ההכנות למהלכי-נגד מכריעים בעומק המערך —

כן יש גם לרכז אמצעי הגנה — במקרה זה את החסימות — בעומקו.

מתפקידנו להכניס הכרה זו לאימוני הגייסות. הכרה זו איננה חדשה כלל

וכלל, בין היתר, נהגו הרוסים על פי עקרון זה כאשר בלמו והדפו בקיץ 1943 את התקפת השריון הגרמנית החזקה והמאורגנת-היטב ב"קשת קורסק".

משהיינו מיושבים ומוכנים לתווה, סתתי לשלושת בחורי מה עתידים אנו לעשות”.

המיוור הפסיק לטוות את חוט סיפורו ופרץ בצחוק. “צריכים הייתם לראות את פרצופיהם. עיניהם נתרחבו, וכעשר דקות לא עצרו כוח לפלוט מפייהם משפט מובן. איש מהם לא היה מימיו בסמוך לחילופי-ריות של ממש. אבל הם היו גברים לעיני. משהפלגנו לדרךנו, חשנו כולנו משל אנו יוצאים לטיול. משערני שהיינו שיכורים-למחצה רק מניחוחו של הפקק הפוקק את קנקן-הסכנה.

נסענו בלא תקלה והגענו לכביש-הסוללה, שחצה את האיזור המוצף. שם אמרתי לשני התת-מקלענים להגביה שבת על המושב האחורי, למען יוכלו לירות מעל לראשינו בשעת הצורך, והמשכנו לנסוע בכביש. לאחר שהוריתי לנהג שלא יעצור בשום פנים ואופן, פרט למקרה שנתקל במחסום שאינו ניתן לעקיפה. כן אמרתי להם, שאם נתקל במחסום שכזה, עליהם להיות נכונים לזנק לתעלה ולהמשיך ברגל.

בחצי הדרך בכביש-הסוללה התחלנו רואים פלסים שרועים במים עד לצוארם ומצריחים „אל תסעו הלאה, שם הגרמנים”.

התאמצנו להעמיד פני גיבורים, השבנו בצעקה, „אנחנו יודעים זאת”, והמ” שכנו בנסיעה. בדי-עמל סימנו את מעבר כביש הסוללה, כיון שהפלסים עוד היו רחוקים מאוד מלתקן את כולו. הוספנו לנסוע כחמישה קילומטרים בתוך מה שנחשב לשטח המוחזק בידי האויב.

בשני הקילומטרים הראשונים לא ראינו דבר, אף כי חידדנו עינינו היטב. לבי הלם במהירות רבה יותר ממנוע הגיפ, בהתחילנו לנסוע במורד גבעה, אמרתי לנהג שהמפה מראה כי מצויה דרך כבושה בגיא, במקום שהיה עלינו לפנות פניה חדה שמאלה.

הפלגנו במורד הגבעה, במנוע דמום, ובלא להקים רחש, והגענו למרגלותיה — מקום שם ראינו את הדרך. בית ניצב בצדה השמאלי, וסביבו גדר אבן. גדר גבוהה מזו נתמשכה לצדה הימני של הדרך. מעבר לבית, בקרבתו ממש, נתמשכה שדרת עצים צרה מן הדרך והלאה. מתוך שדרה זו היתה יוצאת מחלקה שלמה של גרמנים ארורים ומטיילת לה בדרך כהולכת לגמוע ספל תה.

לנהג הקטן שלי היה דם. לא הניד עפעף, ונכנס הישר לתוך להקת הציפרים הזאת כאילו הם חוצים רחוב בניגוד לאורות הרמזור. איש מאתנו לא אמר דבר בעשותנו אותה תפנית. הגרמנים אף לא ראו אותנו אלא כאשר צמיגינו החלו חורקים. אוראי הישירו מבטם אלינו מריחוק של כשלושים וחמישה מטרים. בשאגי „אש!” לחצתי על הדק הקרבין ולא הרפיתי.

לכל הרוחות! צריכים הייתם לראות זאת. כולנו פתחנו באש בצותא, עת

השתעשענו כהוגן, אותה פעם שלישית. שמעו ואספרה. שלושה ימים לאחר יום הנחיתה אבד הרגימנט ה-115 — מכל מקום, איש במפקדת הדיביזיה לא ידע היכן הוא, ולא הצלחנו להשיג קשר אלחוטני עם מוצב-הפיקוד שלו. הרגימנט הזה יצא מקולומביא, אשר נמצאה אותו זמן מובדלת מן הדיביזיה באיזור שהוצף במים. זו היתה הידיעה האחרונה על אודותיו. „הזקן” התחיל לחשוש ליחידה זו, משעברו שעות אחדות, כיון שהפלסים שעברו בהתקנת מעבר בשטח המוצף החלו סופגים כמות ניכרת של אש מן הגדה המרוחקת, אף על פי שאותו איזור היה על פי ההנחה מטוהר מאויב. דומה היה שהרגימנט ה-155 מנותק, אולם איש לא ידע אם הוא בצרה או לא, ובראש „הזקן” צץ הרעיון המזהיר רגיל, לשלוח לשם את ג'ונס, שיראה.

השעה היתה שעת אחר-הצהרים מאוחרת, עת נקראתי לחדר המלחמה, ושם סופרו לי בשורות-האיוב שהוזכרו לעיל, מובן שידעתי מה צפוי לי עוד מעט קט, ואני מודה ומתודה שכמעט ולא שמעתי מה שהאיש הקטן שם מסיח לי. כה מפוחד הייתי, אחרי-כן השלמתי עם גורלי, כנראה, והחלטתי לעשות עוד יותר ממה שנדרש ממני.

הגנרל השפיע עלי הוראות רבות, וכאשר סיים נשתררה דממה שכזו, שיכולתי לשמוע קול נפילת סיכה על השטיח העבות של חדר המלחמה, יכולתי לחוש מה חושבים שם האנשים עלי, — משהו מעין „היית בחור לא רע, קשיש” ; אלא שלאותו זמן כבר חשתי עצמי איש חשוב למדי. הבלטתי איפוא את חזי כמיטב יכולתי, נשמתי עמוקות, חלקתי ל„זקן” את אחת מהצדעות הטובות ביותר, ודשדשתי מבעד לפתח.

הקולונל אורדואי, שהיה אותה שעה ראש מטה הדיביזיה, בא אצלי, חבק בזרועו את כתפי, אחרי כן לחץ את ידי, ואמר, „בהצלחה, בחורי”. בחיי, כבר יכולתי לראות את הורי מקבלים את המברק, „משרד המלחמה מצטער להודיעך...” אבל התאמצתי להעמיד פנים גדולות, הודיתי לקולונל, והלכתי למצוא את מפקד יחידת המפקדה, אשר עליו היה לספק לי את כל הדרוש לי לדרך.

סוף-סוף נמצא הברנש. הוא שאל אותי מה ביכולתו לעשות למעני. איש זה, המיוור מאר, נהג ברצינות כה רבה, עד שאני והוא נדמינו בעיני לנידון-לתליה ולשומרו. אמרתי לו שאני רוצה גיפ עם נהג טוב, שלא יפחד לנסוע לאן שאומר לו לנסוע, ושני בחורים טובים היכולים והרוצים לירות בטומיגנים, במקרה שתתארע הזדמנות לכך. מאר עמל קשות עד שחיבר את האנשים עם הכלים, שכן עדיין שרויים היינו במחסור חמור בכל, — אך לסוף עלה הדבר בידיו. אני נודחתי למושב הקדמי של הגיפ, נושא קרבין ושפע מלאים, וכן רימונים במספר שדי בו לפוצץ את מגרד-השחקים הגבוה ביותר בניו-יורק.

הנהג העיקר על דושת-הדלק של הגיפ עד שדומה היה שגם הגיפ עצמו יורה. ה"טומיגנים" שלנו ירקו אש שלא שמעתם כמותה מימכם — ואחד מהם ירה ממש מעל לראשי. הגרמנים החלו מתרוצצים לכל הכיוונים כפרגיות מבוהלות. משערני שהם חשבו כי אנו מוליכים דיביוזה משוריינת, שכן הגו בדבר אחד ויחיד אותו רגע, והוא — להסתלק חיש מן הדרך ומשדה-האש שלנו. גרמני אחד סב לאחור ורץ בדרך הישר מאתנו והלאה. אחדים מהם נפלו ארצה, אחדים קפצו לתעלה, ואחדים סתם רצו. הייתי כה נרגש, שאף לכוך כהלכה לא כוונתי, אף כי דומני שראיתי ארבעה נפגעים מכדורי. לאמיתו של דבר איננו יודע אם פגעתי ביותר מאחד.

נמצאנו עדיין באמצעם, כאשר חדל הקרבין שלי לירות, יכול אתה לרוקן מלאי חישי-מהר — זאת למדתי לדעת שם. מה אני עושה, איפוא? תוחב מלאי חדש? לא, לכל הרוחות, לא אני! אני, מותיקי חיל-הפרשים אני, והסיד מושבע של האקדה 45. אינני. אני שוכח, איפוא, את הקרבין הקטן והנאה שלי ואת שפע המלאים שמסביבי. אני שולף את האקדה האבטומטי הנאמן שלי ופותח בו באש כמו במערב הפרוע שבפרועים. אילו ראיתם זאת בסרט, הייתם גועים בצחוק למראה עיניכם. צאו וראו מה עושה האימון לאדם ובאדם.

הייתי בשעתו צלף-אמן ב"45. הן בהיותי רכוב והן בהיותי רגלי; אולם מעודי לא התנסיתי בירית-אקדה במטרות חיות, פרט לאי-אילו ארנבות ותנים, שאינם משיבים באש. לאמיתו של דבר אינני סבור שפגעתי אפילו בקרבת אחד מאותם גרמנים בשלים ושעועים, עד אשר משהו בתוכי סח לי שהגעתי לכדורי האחרון. לזמן זה כבר קרבנו עד כדי דריסה אל הבחור הגדול שדהר לפנינו. החטאתי אותו לפחות שש פעמים בקרבין. הוא סטה מן הדרך ימינה. בעברנו לידו, בטוח שבעה צעדים, כיונתי אליו היטב ושילחתי בו את כדורי האחרון. חושב שזה היה ה"בול" שלי, שכן ראיתי אבק ניתז מגב מעילו, בהטילו זרועותיו מעלה ובנפלו אפיים ארצה לתעלה.

זה היה אמנם הכדור האחרון שבאקדחי. ההשמטתי אותו מידי והתחלתי מטיל רימונים אל מעבר לכתפי? שיקחני האופל — לא! אני תופס מלאי חדש של 45. מתוך פונדתי-הכדורים, אבל נוכח לדעת שהוא עטוף עדיין בחומר הפלאסטי הבלתי-הדיר למים, שהשתמשנו בו לצורך הנחיתה. הוי, שכלי החד-סטרי! עדיין אינני זוכר את הקרבין והרימונים, אלא מורט את עטיפת המלאי.

בינתיים הפעילו הגרמנים רובה או שנים נגדנו אבל גם הם כה מבוהלים, שאינם מסוגלים לירות כהלכה. אפילו בקרבתנו לא פגעו. קודם שהגענו לעקול-הדרך שברחוק 330 מטרים מאותו מקום, הפעילו סוף-סוף גם מקלע. אולם גם זה לא היטיב לפגוע, ואנו יצאנו מן ההתקלות בלי שום נקב בגיפ.

המשכנו הישר הלאה, עד שנפגשנו בחלק ממכוניות-השריון אשר לגונדת הסיוור ה-29, של הדיביוזה שלנו, שעל מציאותן שם לא ידעתי כלל. אנו מספרים לאנשיהן על ההתכתשות הקטנה שלנו, והם נראים מיד חכמים ונבונים כאילו מלא ינשופים, אך כלל וכלל לא כממהרים לנסוע שמה ולעמוד על אמיתות דברינו. אינני בא כאן להאשים אותם. הם סחים לנו כי חלק מהרגימנט ה-155 נמצא הלאה משם, בקצה קולומביא. אנו נוסעים שמה ומוצאים אמנם את רוב אנשי מפקדת הרגימנט, אך לא את מוצב-הפיקוד ואף לא איש שידע אנא הלכו הקולונל ומטהו.

החשכה ממשמשת ובה, אך אני מבקש תוספת אנשים לשם פטרול שיצא לחפש אחר מוצב-הפיקוד הקדמי, ובו בזמן מפעיל אני את כל מכשירי האלחוט בסביבה, ומתקשר עם כל המוכן להשיב לי, כדי למצוא מישהו היודע היכן הקולונל. אינני מצליח למצוא נפש כזאת. ואף אין לי מושג על הכיוון בו הלכו הקולונל ומטהו. על כן נאלץ אני לבטל את רעיון הפטרול, כיון שאינני יודע אנה אפנה, והאנשים המבוקשים על ידי עלולים להמצא כמעט בכל מקום, וכן — הגרמנים. לא רציתי לחדול ממשמתי, אך לא ראיתי שוב תכלית בכך שאסתובב בחשכה בין הגדרות החיות של גורמנדיה. נודחלתי לתוך מכונית-קשר שבאמצעותה ניהלתי את רוב פעילותי האלחוטית, והקדשתי מספר שעות לכסיסת צפרניים, פשוטו כמשמעו.

בודאי כבר עמדה השעה 0200 אחר הצות, כשמשך מישהו בורועי. היה זה הקפיטן וויטהאד, ששימש אותו זמן שלישי של הגנרל. הופתעתי כל כך, שכמעט לא עצרתי כוח לשאול אותו אם גם "הוקן" עצמו בא. כאשר הוא משיב לי, "כן! הוא פה", חשבתי שאני חולם, אך חששתי לסמוך על מחשבת זו. נשתרבתני מתוך המכונית ורצתי למקום בו היה הגנרל מצליף מישהו בשבט לשונו.

עם שהתייצבתי אצלו התחיל מצליף גם אותי, כמובן. אבל ידעתי שהוא עושה זאת מן השפה ולחוץ, שהרי ראה בעצמו המצב מהו, וידע שהייתי נוהג כטיפש מטופש אילו הייתי יוצא לשטח בחשכת הלילה, בלא שום מושג לאן עלי ללכת. ועל כן, כאשר הוא מתרגע מעט אנו פותחים בשיחה על נושאים אחרים. אני מספר לו על הילולת-הירי שלנו בדרך. הוא מוצא בכך ענין רב, ומתרגש ממש באמרי לו שלדעתי ראיתי גרמנים אחדים גופלים מחוצי כדורינו. בחורי מספרים שהיו שם ארבעים גרמנים, ומהם הפלנו, לפי סברתם, עשרה או תריסר. ואילו אני שמרן מהם, וטוען לחמישה-שישה מתוך שמונה-עשר עד עשרים.

אחרי כן אנו הולכים למגרש החניה, לשכב לישון למשך שארית הלילה. בסביבות 0400 אנו שומעים כמות הגונה של צריחות וצוחות מעברו האחר של מגרש החניה. או קופצים ורצים לראות מה מתרחש, והנה הצרחן הוא איש מ"קבוצת-החוף לבקרת אש תותחי הצי" של הגדוד ה-2 מן הרגימנט ה-115. הוא

לגנרל — האם גם הוא זוחל? לא ולא! הוא מפסיע באמצע הדרך כאילו נמצא הוא במגרש המסדרים.

כאשר הוא עושה זאת לראשונה אני מנסה להרחיק אותו מן הדרך אל התעלה, עד שאספיק לפחות להעיק מבט הטוף בסביבה. ואילו הוא, בחשבו שאני מפחד, מסרב בכל תוקף ועומד ממש באמצע ההצטלבות, כשמפתו בידו, חשוף לכל ארבע רוחות השמים, ומציג עצמו מטרה ליריות.

האיש הזה כמעט גרם לי שבץ-לב. ממילא הייתי מפוחד, כיון שציפיתי רגע-רגע להתקלות-פתע עם מחצית הצבא הגרמני. עתה, מחמת שגנרל דו-כוכבי מופקד בידי, אני מפוחד כפליים. לאמיתו של דבר אני מפוחד כפל-כפליים, כיון שלא זו בלבד שאני חושש לו, מחמת סרובו לשכב ארצה, אלא אני חושש גם ממנו, שכן הוא מרעיש עולמות.

פעם החל רודף אחרי קודם שהספקתי לעיין בבית שניצב בריחוק 150 מטרים מעבר להצטלבות שאצלה עצרתי. בראותי אותו בא, אני תופסו ממש בזרועו, ודוחף אותו לתוך התעלה. בהצביעי בידי האחרת על הבית הנראה ברורות, והעלול להכיל בנקל מחלקה גרמנית שלמה. הגנרל הוא גוף שכזה, שרעיון עולה בדעתי לשבת עליו עד שאחד הבחורים יבדוק את הבית. אבל הוא נרתח כל כך כשדחפתי אותו לתעלה, שסוף-סוף נרתחתי גם אני ואמרתי לעצמי, «בסדר! אתה רוצה להיירות, לך והיירה». ולאחר זאת הנחתי לו לעשות כל מה שרצה. כאשר תפסתיו בזרועו תמהתי שהיטלר אינו שומע את קולו, משם ועד ברלין, בחרפו וגדפו אותי.

אנו משחקים משחק טפשי זה כשלוש שעות, עד אשר אנו רואים, ב-0800 בקירוב, שדרה צועדת בדרך, לעומתנו. האור עדיין קלוש, והראות מצומצמת עוד יותר בגלל העצים שבשולי הכביש ובגלל ערפילי-קרקע. אנשי השדרה נראים דומים להחריד לגרמנים שראינו ביום שעבר, ועל כן, אנו גולשים אליהם בניחותא-לכאורה, כשאצבעותינו על ההדק והנצרות פתוחות. מסתבר לנו שהם שרידי הגדוד ה-2 — 22 או 23 איש. הם שמחו לראותנו, והופתעו למראה הגנרל.

הוא שוחח עמם שעה ארוכה, לדעת היכן היו ומה ארע להם. הם אמרו שכל היום הלכו ולחמו, ובסמוך לחצות הגיעו לשתי חלקות-שדה. שם קיבלו פקודה להתחפר ללילה, אולם הם היו כה מיוגעים, לאחר שלוש יממות רצופות של לחימה, בהן לא עצמו עין, שכמעט כל איש ואיש נרדם עוד לפני ששכב ארצה. הדבר הבא הזכור להם הוא שני תותחי 88 מ"מ גרמניים בתוכם, היורים לאורך הגדרות-החיות. גרמנים ממלאים לפתע את כל השטח כולו, בירותם בתת-מקלעים על כל מה שנע. כל המטה ומפקד הגדוד בכללו נהרגים בראשית הקרב, כשאזיה

גורה בזרועו והוא המום, לשני-שליש בקירוב, מעוצם האימה, הוועזע והכאב. הוא משיח לנו כי הגדוד ה-2 נלכד כשמפנסיו מורדים, נשטף והושמד לחלוטין. הוא טוען שהוא השריד החי היחיד, פרט לרבים שנכנעו ללא קרב, כאשר נתחור להם שהם מכותרים. דבר זה מטריף את דעתו של «הזקן». הוא מוקיע מיד את האיש כשקרן. אני נתרשמתי מן הסיפור, כיון שהיה זה הדו"ח הראשון של «שריד יחיד» ששמעתי. לא כן «הזקן». נכון היה להאמין בחצי סיפורי-המעשה בלבד, ולא חדל מטלטל את האומלל בזרועו כל אימת שהתעלף או העמיד פני מתעלף, למען שימסור פרטים נוספים על מקום המצאם, על הזמן בו אירע הדבר, על מעשיהם אותו זמן, וכו' וכו'.

החובש הוליך סוף-סוף את הברנש לתחנת החבישה, ואילו «הזקן», שעמד על סף התקפת-עצבים, כבר אינו עשוי להמתין עד שיעלה אור הדמדומים במידה שתאפשר לנו לראות את מה שנותר מהגדוד ה-2.

שיהיה מצבנו ברור לכם. לפנינו גנרל בעל שני כוכבים, ולו יחידה שלפי ההנחה גותקה. מעלה מזאת, הוא בא דרך שטח המוחזק בידי האויב, באמצע הלילה, ללא ליווי, פרט לשלישו. עתה מבוקשו לחפש אתר גודד שנורה על ידי כוח-אויב עדיף, הגם שאינו יודע לא היכן הגדוד ולא היכן האויב.

אנו יוצאים לדרך בטרם יהיה די אור לראות. הגנרל אומר לי לעבור במקום בו ערכתי קרב, שנמצא בדרך לאיזור שבו נשטף, כמסתבר, הגדוד ה-2. בתחילה אף לא הכרתי את המקום ועברתי אותו בלא לעזור, — כה שונה היה למראה בנסיעה מהכיוון האחר, וללא חילופי אש. «הזקן» עוצר ושואג אלי שאחזור, לכל הרוחות. אחרי כן הוא יורד ותר בכל מכל כל אחר סימנים לחימה. התדעה, לא יכולנו למצוא אפילו טיפת דם אחת. קיויתי למצוא את השטח זרוע גויות, אך לא — אפילו הגרמני הגברתן שהפלתי לתעלה לא נמצא.

חבריה! רק עתה הוא מצליף בי באמת, «אתה והפה הגדול שלך», הוא אומר. «אני חושב שאפילו לא ראית גרמני». הלכתי ונכנסתי ממש מתחת לגיפ שלי, בלי לחכך אפילו את קסדתי — כל כך קטונתי.

נסעתי והוא אחרי — כמו כלב אחרי ארנבת. כל מה שעשיתי לא היה כשורה. כאשר יצאתי מתחום המפה היחידה שלי, אפילו לא הניח לי לומר לו שאני מחוץ למפה. הוא אומר, «תמשיך עד לתפנית הארורה הבאה, ותמתין שם עד שאומר לך להמשיך».

לאחר זאת אני עוצר ליד כל הצטלבות דרכים, וזוחל לראות מה המצב, כשהתת-מקלעים מאבטחים את אנפי. זכרו שלא היה לנו מושג על הצפוי לנו, והאנשים האחרונים שראינו בעורפנו, לפני עשר שעות, היו אנשי האויב. אשר

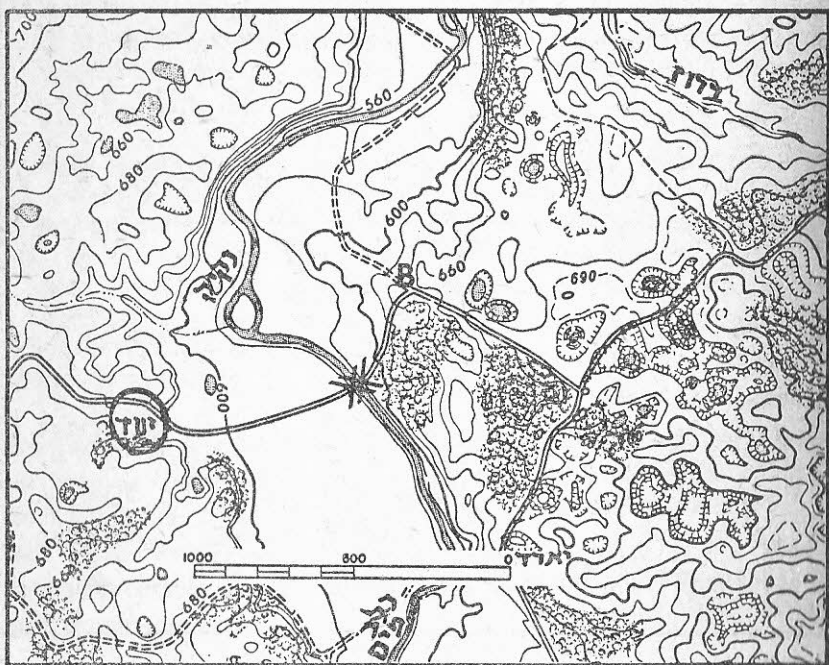
כיצד היית עושה זאת אתה?

הקפיטן ג'. אי. קימבל והקפיטן צ. צ. בלור

(המשך לבעיה מצקלון מס' 78)

המצב:

הנך מפקד מחלקת טנקים, המתוגברת במחלקה רובאת שאין לה נושאי-גייסות, והנך פועל כמשמר קדמי לפלוגת טנקים מוגברת. משימתך היא לתפוס מעבר על נקיק כלב-המים. בדרכה לשם השמידה המחלקה המוגברת שלך עמדת התותחים הנגד-טנקיים של האויב, ועתה היא ממשיכה במשימתה. מפקד הפלוגה שלך משדר אליך כי מטוס של הצבא דיוח שהגשר שעל

גרמני בטנק או בתותח-מתנייע קורא לקולונל וארפילד להכניע. וארפילד אומר לגרמני שילך לעזאזל, והגרמנים קוצרים את כל החבורה במקלע.

שלאחר את השריידים לעורף, והוספנו לנסוע עד שמצאנו את המקום. הוא דמה למדי לתיאוריהם. חללים שכבו בכל מקום בשני השדות. תותח מתנייע בן 80 מ"מ אחד היה עדיין מעלה עשן, והבזוקה שחיסלה אותו היתה מוטלת עדיין בחור שבגדר-החיה. וארפילד ומטהו, פרט לקצין האפסנאות, שוכבים על הכביש, פניהם אל העבר ממנו באו הגרמנים. וארפילד עדיין מחזיק בידו את אקדחו. מצאנו את קצין האפסנאות על סף דלתו של בית, אליו זחל כנראה לאחר שנפגע. בבית נמצאו עדיין שתי קשישות. הן הגיחו פרחים על גופו עוד קודם שבאנו.

הגנרל הביט בגויות, ובמיוחד בגויית הקולונל, ואמר כי אם נגזר על אדם למות, מן הקולונל יראה וכמותו יעשה.

לפי מספר הגויות שמנינו — 37 אם אינני טועה — הערכנו כי נותרו מן הגדוד עוד 300 איש, לפחות, לאחר שהפחתנו מספר משוער של פצועים ושבוים, שכן רוב הגדודים מנו אותו זמן 600 איש. אחר-כך חזרנו לעורף. "הזקן" היה נועם כל כך על הרגימנט ה-115, ששכח למרר לי את החיים.

מקץ שעה קלה מצאנו את מוצב-הפיקוד של הרגימנט. הגנרל שחרר בו במקום את מפקד הרגימנט מתפקידו. הלו היה המום לגמרי, כיון שאותו זמן לא ידע ולא כלום מה קרה לגדוד ה-2 שלו. מכל מקום, הגנרל שלח את סגן מפקד הרגימנט לקבץ כל מה שנותר מן הגדוד ולעשות ממנו שוב יחידה. אינני יודע כמה מאנשיו נמצאו, אבל לאחר יומיים-שלושה חזר גדוד זה לקו.

המורה, משסיים את סיפורו, העביר מבטו על קהל מאזיניו הקטן, שהחריש כל משך דברו. הוא נבון במקצת על שהאריך כל כך בדברים, אך הפטיר, "משום כך אני מעריך כל כך את הזקן. הוא הלך למקום בעצמו, אף כי יכול היה לשלוח שמה סיירים, או חלק ממחלקת-הסיור הממוכנת. הוא הלך עצמו אם משום שחשב כי עליו ללכת, ואם משום שרצה ללכת. מכל מקום, הוא לא פחד ללכת. ואני מניח שגילה משהו נוסף על הלילת-היריות הקטנה שלנו, שכן מאז הזכיר אותה פעמיים-שלוש, ובכל פעם נהג משל סבור הוא שקטלנו שם מספר ניכר של גרמנים. מובן שעדיין לא אמר זאת בפירוש, אך משערני שמשום סברתו זאת נתן לי היום עיטור זה. ואולי נתן לי אותו כפיצוי על מצלפת-הלשון שהצליף בי כל אותו בוקר כולך".

נקיק כלבהמים פוצץ, ופעילות האויב בקרבת הגשר מצביעה על כך שהגישות אליו ממוקשות. הוא פוקד עליך לחצות את נקיק כלבהמים ולתפוס את השטח הגבוה שבריוק 800 מטרים מערבית לגשר (ראה "יעד" במפה). המחלקה המוגברת שלך מתפרסת ימינה, על השטח הגבוה שבנקודה ב (ראה ציור).

לפי המפה והציור, החלט באיזו שיטת התקפה תבחר מתוך חמש שיטות ההתקפה היסודיות לטנקים הפועלים בשיתוף עם רגלים, שאינם מוסעים בנושאי-גייסות-משורינים:

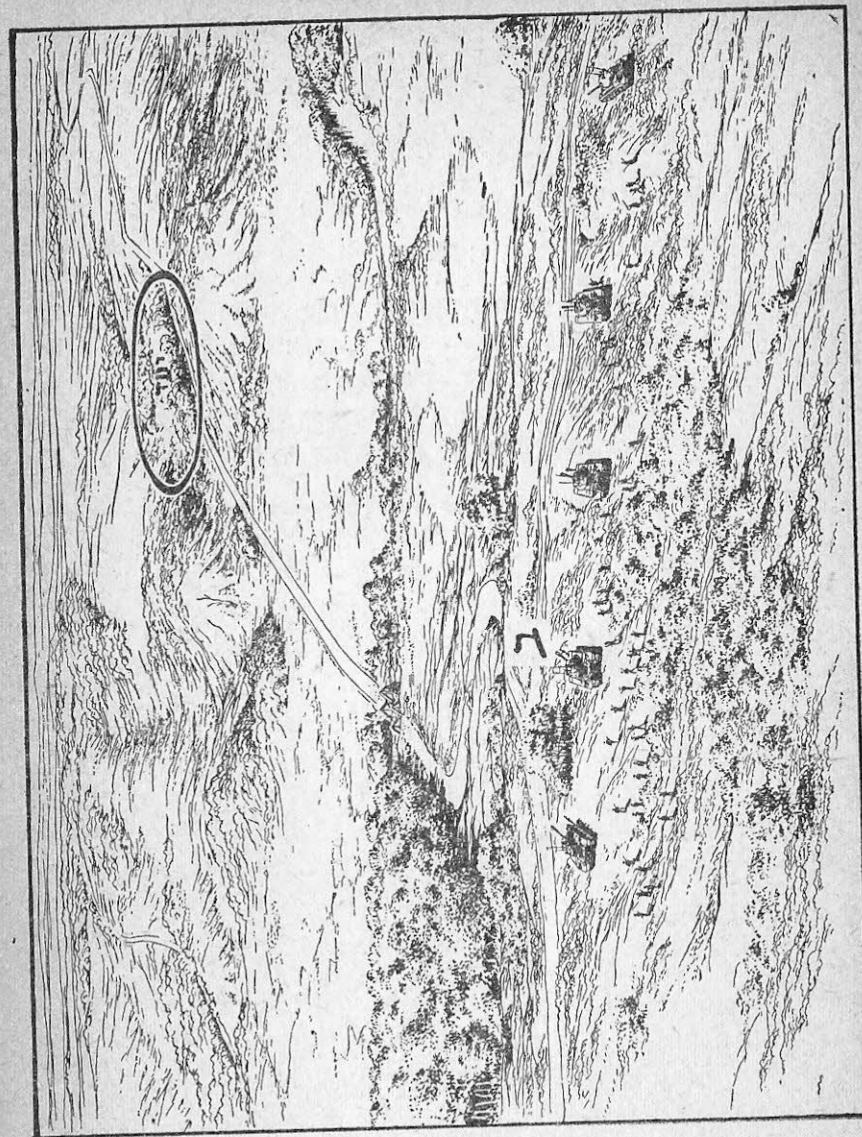
1. הרגלים ירכבו על הטנקים?
2. הטנקים ינועו בעקבות הרגלים, ובהגיעם לקרבת היעד יעברו אותם ויהפכו למוליכים?
3. הטנקים והרגלים יגשו אל היעד משני כיוונים שונים?
4. הטנקים והרגלים ינועו יחדיו?
5. הטנקים יחפו על התקדמות הרגלים?

(הפתרון — בחוברת הבאה)

על הסמכות והאחריות —

ריכוז הסמכות במידה העולה על זו הדרושה לצורך פיקוח נאות אינו מביא אלא ליותר טפסים ודוחות, קוידיווח ושהיות. מן ההכרח שהאחריות והסמכות תוחזרנה לשדה. לאחר שהושג אל ריכוז מירבי, על קציני המטה לתת דעתם להערכת התוצאות — ולא לפרטי הביצוע. אל תרוספו את יוזמתם של הגורמים המבצעים על ידי שתאלץ אותם לדווח בפרוטרוט על תחומי האחריות והסמכות שנמסרו להם. לעיתים קרובות מדי מניחים הגורמים המבצעים שהם השלימו לעשות את המוטל עליהם בכך שדיווחו את בעיותיהם למפקדה הממונה עליהם.

הגנרל מתיו ב. רידג'ואי, צבא ארה"ב

ציור

מדף הספרים

כללי

J. GLENN GRAY: *The Warriors: Reflections on Men in Battle*. Harcourt, Brace & Company, 1959, 242 pp., \$ 3.95.

על סמך נסיון אישי וקריאה רבה בסיפורי מלחמה מעלה המחבר מחשבות על התנהגות האדם בקרב. לדעת המחבר קוסמת המלחמה לאורה בשלוש בחינות: החיזיון המרהיב והמרעיש של הקרב; האחווה הנוצרת בפעולה משותפת לקראת מטרה אחידה; התענוג שבהרס. בכשרון רב מנתח המחבר את מרכיביו הפסיכולוגיים של "הגיבור" ושל "הפחדן", את המושג "אויב", ועוד.

C. FALLS: *'The First War'*. G. P. Putnam's Sons, 1959, 449 pp., ill., maps' index, \$ 5.95.

הפרשן הצבאי וההיסטוריון הבריטי הנודע אשר חיבר המשה כרכים מסדרת הכרכים של ההיסטוריה הבריטית הרשמית על מלחמת העולם הראשונה, מגיש בספר אחד זה את תולדות מלחמת העולם הראשונה בצורה מגובשת וקריאה, המוסרת בדרך-כלל את ההשקפה "הרשמית".

יבשה

CAPT. B. H. LIDDELL HART: *The Tanks. The History of the Royal Tank Regiment and its predecessors, heavy branch machine gun Corps, Tank Corps and Royal Tank Corps, 1914—1945*. British Book Service (Canada) Ltd., Toronto. Two volumes, 462 and 555 pp., ill., maps, \$ 14.00.

בצורת הרצאת תולדות "רגימנט הטנקים המלכותי" הבריטי ויהדות שריון אחרות מתאר הוגה-הדעות הצבאי הבריטי הדגול את כל דבריימי לוחמת-השריון הבריטי, ואף מרחיב את הדיבור על לוחמת-השריון של היריב הגרמני.

ים

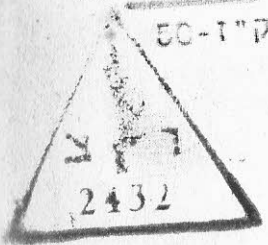
REAR ADM. P. AUPNAN & J. MORDAL: *The French Navy in World War II*. U. S. Naval Institute, 1959, 413 pp., ill., maps, index, \$ 6.00.

ספר בנוסח "עתה מותר לגלות", המיטיב לתאר את מצבו המורכב של הצי הצרפתי במלחמה"ע 2", ואת מבצעיו בצרפת, נורבגיה, אפריקה והודו-סין.

T. J. WALDRON & J. GLEESON: *The Frogmen*. Berkley Publishing Corporation, 1959, 173 pp., paper. \$.35.

עלילותיהם הנועזות של הלוחמים התת-ימיים במלחמת-העולם ה-2.

ק"ו-50

צמח חיים
168281/ק
סדי ויצמן 38
קרית מוצקין